

אתגרתא

בשבע 1131 | א' בשבט תשפ"ה, 30.01.25

פרופ' אבי לוי מגדל
מורים של אהבה
// עניין אישי,
יוסף ארנפלד

שופט העליון לא
ביצע שום עבירה,
זו רק אווירה
// דביר שרייבר

שאסי ופוסקים

גם כשאתם מגיעים למוסך או מוכרים
רכב יד שנייה, יש לשולחן ערוך מה
לומר בנושא. מה בדיוק? כל התשובות
בספרו החדש של הרב אורי סדן,
שרוצה שדתיים יכניסו את אלוקים גם
לכיס ולא רק למטבח ולבית הכנסת

יוני רוטנברג

צילום: שלומי יוסף. צולם במוסך מאחורי חקוזה

במקרה הטוב תצילו חיים

במקרה העוד יותר טוב,

תזכו גם ברכב חדש

זה הזמן להציל חיים להשתתף בהגרלת פרס מציל חיים של 'עזר מציון', לתמוך בחולים ובמשפחות, להגדיל את מאגר מח העצם הלאומי ועל הדרך לזכות בפרסים מדהימים

רוכשים כרטיסים < מצילים חיים < זוכים בפרסים!

לרשימת הפרסים ולהשתתפות בהגרלה: **ami.org.il*2236**

תנובה
אלטרנטיב

סדרת המשקאות של תנובה אלטרנטיב
מתאים לי בכל שעה!

גל אורן לרנסון, התמונה להחשפה בזכר

למהדרין יש
תנובה

פרווה

בהשגחת הבד"ץ
ירושלם
התורה והחיים

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

אחת משלנו

אני משתגע מהרשעות הזאת בכל פעם שאני חושב עליה. ואני חושב עליה די הרבה

בו קטעי יח"צ של הפרקליטות. בקאבר שבראש דף הפייסבוק, מופיע הסלוגן הבא: "פרקליטות המדינה. בנאמנות. בהוגנות. בנחישות". ושם לפני כמה חודשים, תחת התיוג #אחת משלנו, התפרסמה תמונה של אישה מחייכת ולצידה הטקסט הבא: "איפה המופע של יהונתן גפן ז"ל ועולם המשפט נפגשים? ואיך ריקודים סלונים נכנסים לתמונה? הכירו את עדי ערד, פרקליטה בפרקליטות מחוז מרכז - פלילי".

אחרי הפרומו הזה מופיע ריאיון קצר עם הפרקליטה המחייכת: "למה בחרת לעבוד דווקא ביחידה שלך?", היא נשאלת, ועונה: "בחרתי את מחוז מרכז לאחר שנועצתי במספר גורמים, מתוך ומחוץ לפרקליטות. כולם פה אחד, אמרו וצדקו, שאמצא הון אנושי איכותי, ערבות הדדית וחברות, לצד מקצועיות בלתי מתפשרת ביחידה הזאת. אני חושבת שהעובדה שהחלטתי להישאר בה לאורך השנים מדברת בעד עצמה".

עוד שאלה: "באיזה הישג שלך את מתגאה?". תשובה: "אני חושבת שעצם העובדה שאני עובדת בפרקליטות זו זכות גדולה והישג שאני מתגאה בו. יש לא מעט תיקים שמעוררים בי תחושת גאווה. אני בוחרת לספר דווקא על תיק שסגרתי, למרות שהחשודים (אחד מהם קטיין) הודו במעשים ומדובר היה בעבירות חמורות. כשצילתי לתיק ובחנתי את כל העובדות, הגלויות והחסויות, נותר בי ספק בדבר אמיתות ההודאה שהתקבלה בחקירה, ובשל כך לא הוגש כתב אישום כנגד החשודים. ההחלטות שאנחנו מקבלים תמיד נסמכות על בסיס בחינה והערכה של חומר הראיות בתיק, והבחינה נעשית, בין היתר, תוך הפעלת תחושת הצדק הפנימית שלנו, שלא אחת מאירה את הדברים באור אחר, ולטעמי, לרוב, באור הנכון". וואלה. רשמתי לעצמי לבדוק באיזו פרשייה של עבירות חמורות, בעלת "תחושת הצדק הפנימית" שלנו, שתוקעת בכלא חייל מילואים עם עבר נקי לחלוטין, סגרה את התיק לחשודים אחרי שהודו במעשה חמור.

ולסיום: "עם איזו דמות היית רוצה לשבת לקפה?". תשובה: "הייתי שמחה לשבת לקפה עם יהונתן גפן ז"ל כדי לספר לו שאי שם בתחילת 2004 ראיתי את המופע שלו 'רק דגים מתים זורמים עם הזרם', ומאז וכמעט בכל בחירה שאני עושה בחיי האישיים והמקצועיים, אני חושבת על המסר הכל כך חשוב שהוא העביר - לחיות, לבחור, לחשוב ולהעז. לא לתת לזרם לסחוף אותך, לחתור (תתרי משמע) למקומות שאתה רוצה להגיע אליהם. הייתי שמחה להגיד לו כמה חומר למחשבה הוא נתן לי באותו המופע".

והפוסט נחתם במילים הבאות: "איפה נמצא אותך אם את לא בעבודה? רוקדת בסטודיו של אלי מזרחי ריקודים סלונים. תייגו עובדים מסורים נוספים!".

5 אז מה היה לנו פה? "הון אנושי איכותי", "ערבות הדדית", "חברות", "מקצועיות בלתי מתפשרת", "הפעלת תחושת הצדק הפנימית", "לחיות", "לבחור", "לחשוב", "להעז". וואו. כמה ערכים נאצלים יכולים להידחס לריאיון כל כך קצר של "אחת משלנו" (כשעל הכול חופף סלוגן השילוש הקדוש של פרקליטות המדינה: "בנאמנות. בהוגנות. בנחישות"). אילו דיבורים גבוהים - ואיזו עשייה אפלה. דמיינו את זה: הפרקליטה עדי ערד חוזרת בסיפוק מעבודתה, מעוד יום שבו הצליחה להאריך את מעצרו של המילואימניק האומלל, לוקחת נשימת אושר עמוקה, מוארת ב"אור הנכון", אולי פותחת את החלון, ומהרהרת לעצמה בזכות הגדולה שנפלה בחלקה, לשחות נגד הזרם, להאמין ב"צדק הפנימי" שלה, כמו שלימד אותה איש המוסר הגדול יהונתן גפן. ואז הולכת לרקוד ריקודים סלונים בסטודיו ברמת השרון.

זה פשוט בלתי נתפס. לאילו תהומות של אטימות וחוסר מודעות יכול להגיע הטבע האנושי. סליחה, הטבע הפרקליטי. תייגו עובדים מסורים נוספים! ●

ואתה שואל את עצמך: איך היא ישנה בלילה? מה היא מספרת לעצמה? שהיא מצילה את המדינה מהחייל הפשוט הבא שיראה מחדל במערכת ואולי ידווח? זה בסדר, עדי ערד, תנוח דעתך, סתמתם כאן את הפה לדורות של חיילים ואנשי מודיעין

מ-220 יום בצבא מאז שבעה באוקטובר? או אפילו בסתם אדם שלא עשה יום אחד של מילואים? או אפילו בחתול? השופטים פוסקים שאפשר לשחרר אותו למעצר בית - והפרקליטות מערערת. וכך כמה פעמים, באכזריות בלתי נתפסת. והנה לפני שבועיים, אור באפילה: ראש השב"כ מודיע שאין סכנה בשחרורו (תודה רבה באמת) - אבל הפרקליטות עדיין מתנגדת למעצר בית. הסגורים וחברי כנסת שמבקרים את העציר מדווחים על התדרדרות במצבו הנפשי (איך לא?) - והפרקליטות בשלה. ואז השופט המחוזי עלאא מסראווה שולח את רוזנפלד לתסקיר אצל עובדת סוציאלית של השב"ס, שתבדוק שאין ממנו חשש למסוכנות (כי הרי אי אפשר לסמוך רק על חוות הדעת של ראש השב"ס). והכול לוקח ימים, שבועות, חודשים. בנחת. יש להם זמן. טחנות העוול טוחנות לאט. אגב, אתם יודעים מה היה אחד הטענות של השופט לשקול אופציה של מעצר בית? "בהתחשב בדיווחים על הפוגה צפויה בלחימה". אתם מבינים? רוזנפלד הוא הרי מרדכי ואנונו, מרגל מסוכן שיכול לחבל במלחמה בעזה. אבל אם יש הפוגה במלחמה, נו, אז אפשר אולי לשקול חלופה במעצר בית.

אבל גם לזה התובעת, עדי ערד, מתנגדת. ואתה שואל את עצמך: איך היא ישנה בלילה? מה היא מספרת לעצמה? שהיא מצילה את המדינה מהחייל הפשוט הבא שיראה מחדל במערכת ואולי ידווח, ואנחנו הרי כאן בשביל לחפות על המערכת ובכרייה? זה בסדר, עורכת הדין ערד, תנוח דעתך, המסר המרתיע עבר מזמן. סתמתם כאן את הפה לדורות של חיילים ואנשי מודיעין. אז למה איש מילואים מסור, "נורמטיבי לחלוטין", אם להשתמש בשפה המשפטית, נשוי ואב לילד קטן שגדל כבר חודשים בלי אבא, עדיין במעצר? אני משתגע מהרשעות הזאת בכל פעם שאני חושב עליה. ואני חושב עליה די הרבה. לא רק בתפילות (אהרן בן הינדה אסתר גיטל. תזכו למצוות).

4 בניסיון להבין מאין צומחת אטימות כזאת, פשפשתי בקורותיה של התובעת ערד. החיפוש הוביל אותי לפייסבוק של פרקליטות המדינה. כן, יש דף כזה, שעולים

1 בחירתו המגוחכת של כבוד השופט יצחק עמית לתפקיד הרם של נשיא בית המשפט העליון, היא רגע היסטורי בתולדות המאבק לתיקון מערכת המשפט. אחרי שנים של מהלכים חשובים שלא התרוממו, אחרי הניצחון המוחלט של הבריונים על רפורמת לוי, זכינו סוף סוף לאירוע שיצר תפנית דרמטית. אני לא חושב שאחרי מה שאירע כאן השבוע יש ישראלי אחד שחושב שמערכת המשפט והשופטים מתנהלים לפי החוק והיושר ונקיים משיקולים זרים. אז נכון, יש כאלה ששמחים בעובדה הזאת, שהשופטים מרגישים חופשי לעשות במערכת כראות עיניהם. אבל השקר נחשף. וכשמערכת המשפט מאבדת את אמונם של חלקים כה גדולים מהעם - היא מאבדת מכוחה. אין שופטים בירושלים.

כמה התקדמנו, ברוך ה', מימי הפגנת החרדים (שהיו ראשונים לזהות את הסכנה מאהרן ברק ומהאקטיביזם שלו) בשנת 1999 מול בית המשפט העליון. אני זוכר שהשתתפתי בהפגנה הענקית בתור בחור ישיבה צעיר, ואז אמרו לנו: גם אם יש לכם ביקורת על מערכת המשפט, ואפילו אם היא צודקת, איך אתם מפגינים מול בית המשפט העליון? אפשר להפגין נגד פוליטיקאים, מול הכנסת או מול בית ראש הממשלה, אבל לעמוד מול בית המשפט עם שלטים נגד שופטים? אנה אנו באים? אוי לה לחברה שמפגינה נגד שופטיה. אני חושב על המינויים שנעשו במשך עשרות שנים במערכת המשפט בלי שבכלל נדע עליהם, גם של שופטים מחוזיים וגם של שופטים עליונים. מישוה מאיתנו הכיר את השמות שלהם בכלל וידע האם זה אקטיביסט יותר וזה אקטיביסט עוד יותר? לא עסקנו בנושא. היום לא רק שאנחנו יודעים מה שמו של נשיא בית המשפט העליון לפני שהוא מתמנה, גם את שם הנעורים שלו אנחנו יודעים. אז נכון, בסוף, כצפוי, יצחק עמית נבחר, למרות כל מה שנחשף עליו. חטפנו מכה. אבל בית המשפט העליון חטף מכה גדולה יותר.

2 ואם כבר אנחנו במבט היסטורי, אין ספק שהסאגה המשפטית הבאה היא מהמקוממות ביותר, גם בפרספקטיבה של דורות: בתחילת השבוע ימלאו מאה ימים למעצרו השערורייתי של הנגד ארי רוזנפלד. מאה ימים שאיש מילואים יושב במעצר, בתנאים קשים, עוד בטרם הגשת כתב אישום. וזה אחרי ששלושה שופטים, בשלוש ערכאות שונות, כבר הורו לשחרר אותו. כן, אפילו להם השופטים זה היה נשמע מרחיק לכת. אבל הפרקליטות ערערה על כך שוב ושוב ושוב. ואז שופט בית המשפט העליון, אלכס שטיין, קיבל את ערעור הפרקליטות, והורה להמשיך את המעצר, במין טענה משונה שאף משפטן לא מצליח להבין: אסור לשחרר את רוזנפלד מכיוון שהוא יודע הרבה דברים בגלל ימי המילואים הרבים שעשה באמ"ן, ומי יודע אם לא ידליף עוד חומרים מסווגים. לפי ההיגיון הזה רוזנפלד צריך להישאר בכלא עד יומו האחרון, חלילה. הוא פצצת מודיעין מתקתקת.

כבר כתבתי פה בעבר לא אחת (ולא מספיק!) על הפרשה המכוננת הזאת, שצריכה להיקרא לא פרשת "הדלפת המסמך לראש הממשלה", אלא פרשת "הסתרת המסמך מראש הממשלה". מסמך שיש לו השלכות על חיי חטופים, ואולי גם לוחמים, אינו מגיע לדרג המדיני. בעצם ממשיכים את אותו מחדל של ליל ה-7 באוקטובר: משאירים את ראש הממשלה מחוץ לתמונה. ואת מי שלמד את הלקח ורוצה לא לפגוע בביטחון המדינה אלא להיפך, פועל מתוך אכפתיות לגורל החטופים - עוצרים לפנות בוקר באלימות כמחבל מסוכן, ואז משליכים למעצר בבידוד במרתפי השב"כ עם עיניים קשורות וחוקרים במשך שעות וימים. ואז מסרבים לשחרר למעצר בית.

3 אבל יודעים מה? עזבו עכשיו אידאולוגיה. נגיד שרוזנפלד טעה, והוא לא היה צריך להדליף את המסמך לראש הממשלה, בסדר? האם אין גבול לרשעות של מערכת המשפט ולהתעללות שלה במילואימניק מסור שעשה למעלה

להתרשם ולהרוויח

ומי בהצעה מיוחדת!

טרייד אין
במחיר מחירון
וגם
חבילת
טיפול מתנה

סדרת MIFA החשמלית
רכבי 7/8 מקומות מבית UMI

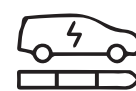
214,990 ₪
החל מ-
MIFA 7

***2577** לפרטים
חייגו:

5 כוכבי בטיחות
של EURO NCAP

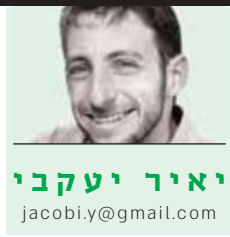
טווח נסיעה
410-480 ק"מ

הרכב המוצג בפרסום הינו MIFA 7 LUXURY. מחיר מחירון לתשלום במעמד העסקה כולל אגרת רישוי: 217,633 ש"ח. עסקת הטרייד-אין תקפה לכלי-רכב מסוימים ולתנאים המפורטים בתקנון המבצע. בתוקף עד ליום 28.02.25. חבילת טיפולים חינם, במרכזי השירות של קבוצת UMI. טיפולים לכל תקופת האחריות לפי הוראות יצרן ללא חלקי בילום. לא הגיע הלקוח למימוש אחד מהטיפולים בתקופת הזמן האמורה, הזכאות לטיפול תבוטל. התמונה להמחשה בלבד.

רמת האבזור הבטיחותי		רמת בטיחות נבונה	
רמת האבזור הבטיחותי	תיאור דגם	קוד דגם	רמת בטיחות נמוכה
6	MIFA9 COMFORT / LUXURY 8 / LUXURY 7 / PREMIUM	15 / 13 / 14 / 12	0 1 2 3 4 5 6 7 8
6	MIFA7 LUXURY / MIFA7 PREMIUM	16 / 17	

דרגת זיהום אוויר לרכב מנועי**		דרגת זיהום חשמלי	
דרגת זיהום	טווח נסיעה חשמלית (ק"מ)	צריכת חשמל (וואט / שעה ק"מ)	דרגת זיהום
1	435	215	1
1	430	218	1
1	410	196	1
1	480	199	1

יאיר יעקבי
jacobi.y@gmail.com

זה לא רק ספורט

בתור מי שגרים במדינת ישראל אני מתאר לעצמי שעוברת עליכם תקופה לא פשוטה. כן עסקה, לא עסקה, כן טרנספר, לא טרנספר. אני יכול רק לדמיין מה עובר עליכם.

לי הדברים פחות נוגעים כי אני מנטלית חתכתי מפה. פיזית אני נוכח, אבל מבחינה פסיכולוגית אני מתגרר בכלל בעיר באפלו שבניו יורק. ולראיה, העובדה שקמתי באמצע הלילה השבוע כדי לראות את חצי גמר ליגת הפוטבול האמריקאית, שבה התחרתה קבוצתי האהובה הבאפלו בילס מול הרשעים האדורים מקנזס סיטי לא תיכנה ולא תיכונן.

מזה זמן שאני מנסה לסגל לעצמי כל מיני יומרות אנגלוסקסית מתוך שאיפה להפוך את עצמי לכמה שפחות נסבל ואכן עלתה בידי. רוב חבריי נטשו אותי על רקע האמריקניזציה שפשטה בי, כולם מלבד ילובסקי השכן שנדבק גם כן בקדחת הפוטבול וכך, כמו איזה שני מצורעים בחוף, אנחנו נפגשים מדי שבוע, אוכלים נקניקיות ורואים את ילדי הענק מתרסקים זה על זה כל הלילה. לאשתי כל הנ"ל לא מפריע כלל ועיקר כי היא מנטלית כנראה נשואה למישהו אחר, אבל כשהבטחתי לבן שלי ישי, להלן הסנדוויץ', שאעיר אותו בלילה לראות את המשחק יחד איתי, או אז התעוררה העזר כנגדי.

"יש לו לימודים מחר", היא טענה, "אפשר לראות בבוקר את התקציר וזה".

"אפשר גם ללעוס גרייט, נשמה", החזרתי לה באותה מוטבע, "אבל אנחנו לא בהמות".

"אפשר להתנווכח על זה", היא מלמלה ויכולתי לראות אותה מנסה לחשב מתי בפעם האחרונה הבהמה שמולה התקלחה. הייתי צריך לפעול מהר.

"זו תהיה צפייה ביקורתית וחינוכית", יריתי מהמותן, "יש הרבה מה ללמוד מספורט על עבודת צוות, שיתוף פעולה וקיום הבטחות".

"איך הוא ילמד מהמשחק על קיום הבטחות?"
"הבטחתי לו שאני אעיר אותו".

אשתי הפנימה מהר מאוד שאני, כמו שאומרים האמריקאים, זרקתי אותה מתחת לגלגלי האוטובוס, ושאלה לא אעיר את הילד הוא ידע שזה באשמת אמו.

"בסדר", היא נשברה, "אבל אני רוצה לשמוע ממנו מחר על כל הערכים החינוכיים שהוא ספג".

מפה לשם אני והילד הלכנו לישון בשמונה בערב כדי להצליח לקום באחת. המשימה הראשונה הייתה להצליח לקום בלי להעיר את אשתי, לא משימה פשוטה בהתחשב בעובדה שלאשתי יש שינה מאוד קלה. כשהמואזין בכפר הסמוך לוקח נשימה לפני זעקת התפילה היא כבר מתעוררת. מהנשימה רבותי.

אל תשאלו אותי איך, אבל הצלחתי לקום בחמישה לאחת בלי שעון ובלי כלום. נטו כוח רצון. שזו חתיכת יריקה בפרצוף לכל תפילות השחרית שאלהן בוששתי להגיע בימי חלדי, אבל לא זה נושא הטור. התרוממתי ממיטתי בזירות והכנסתי בשיא העדינות רגל אחת לתוך נעל הבית.

"למה כל כך חזק?" אשתי התבאסה, "עכשיו אני בחיים לא אחזור לישון".

ידעתי שזו משימה בלתי אפשרית. עכשיו נשארה רק הדילמה מה לעשות עם כף רגלי השמאלית, להכניס לנעל הבית השנייה או לא.

"אני יכולה לשמוע אותך מתלבט, זה נורא מפריע", היא פתרה את הדילמה, "תכניס את הרגל השנייה ויאללה".

יצאנו לבסוף את הבית אל תוך הלילה הרטוב ותוך דקות ספורות נכנסנו לביתו של ילובסקי שהמתין לנו עם המשחק מוקרן על קיר, חטיפים כיד המלך ושני דנקברגים רבוצים על הספה.

הדנקברג הראשי, בנצי, הוא אמריקאי מוסמך, עם ותק וכל האישורים הנדרשים. סמכות בלתי מעורערת בכל מה שקשור לפוטבול, בשר וגמרא סנהדרין. הבן שלו אלוך, לעומת זאת, לא

בא לי טוב בעין. בשגרה הוא דווקא בחור לעניין, אבל גם שעון מתוקן מראה את השעה הלא נכונה מדי פעם ויצא שאדון אלוך הזה הוא אוהד של קנזס סיטי, אויבנו המושבעים. מצד האמת הייתי צריך לחבוט את הכובע האדום מעל ראשו ולהטיח בו עלבונות יצירתיים כדי הדמיון הטובה עליי וכלל שהמוסר היהודי מאפשר, אבל הבטחתי לאשתי חוויה חינוכית לילד.

אז בירכתי את אלוך לשלום תוך כדי שעניי רושפות כלפיו מתוך תקווה שלפחות דרך המבט הוא יקלוט את הבוז שאני רוחש לו.

"אתה מועץ לי את היד", הוא אמר לבסוף.
"אני פשוט מתפוצץ מרוב הערכה כלפיך וכלפי כל הבחירות שעשית בחיים", המשכתי למעוך כדי לוודא שההערכה אכן מורגשת. לבסוף התחיל המשחק.

ואיזה משחק זה היה. מותח מאי פעם.

חשוב להדגיש שהקבוצה שלנו, הבילס, ידועה כלחורית מושבעת עם אלרגיה חריפה לניצחונות ברגעי הקלאצ'. לא סתם היא נבחרה להיות הקבוצה היעקבינית, אבל הייתה תחושה שהפעם זה ייגמר אחרת.

כמובן שהקפדתי לקיים את הבטחתי לאשתי ותוך כדי המשחק לחשתי לבני מסרים חינוכיים. "תראה איך החברים לקבוצה מרימים את החבר שנפל", הפניתי את תשומת ליבו לאחווה בין השחקנים. "תראה איך השחקן שטעה מודה בטעותו וממשיך הלאה", הסברתי לו על חשיבות של לקיחת אחריות. "תראה איך ילובסקי דוחף את ההמבורגר הזה ורק אז שותה את הקולה", הדגשתי לו כמה חשוב לא להתמלא ממוגז. היה חינוכי בקיצור.

והכול יכול היה להישאר חינוכי לולא הרגע המכריע ברבע הרביעי שבו, כשהיינו ביתרון מול העמלקים הענקים, החליטו השופטים לפסוק בניגוד לאירועים במגרש ולהעביר את הכדור לידי היריבה. מכאן הדרך להפסד הייתה קצרה ואני, כמו האוהד האמוציונלי שאני, פשוט איבדתי את העשתונות.

"אתה רואה, ילד???" התחלתי לזעוק על הבן שלי, "אין טעם להתאמץ בכלל! בכלום! תמיד יבוא מישהו ויהרוס לך הכול. אין שופטים בירושלים, קל וחומר בקנזס סיטי! שחיתות, זה מה שהולך היום. אם אתה רוצה להצליח אתה חייב לרמות, להעלים עין, לשחד את דרכך לפסגה. מה הטעם לעבוד קשה, בחריצות ובהגינות כשבסוף הכול קורס לנגד עיניך. אין טעם למשחק הזה, שלא לומר לחיים האלה".

"אבל מה לגבי לקיחת אחריות?" צייץ הילד.
"לקיחת אחריות זה ללזורים!" הכרזתי, "ווינרים לוקחים גביעים! בכל דרך אפשרית".

בשלב הזה שמתי לב לדנקברג הצעיר שישב מבסוט עם הכובע האדום שלו, ובלי לחשוב פעמיים השלכתי את עצמי לכיוונו תוך שאני מנופף בזרועותיי במטרה למחות את החיוך מפרצופו המנצח. ילובסקי נעמד חוצץ ביני ובינו בניסיון להפריד בינינו, בעוד בנצי צועק לילובסקי: "שחרר אותו, לא תזיק לילד איזו כאפה טובה לפרצוף", תוך כדי שהוא לועס דוריטוס. כשזה מגיע להורות, בנצי פחות מודל לחיקוי.

המשחק נגמר בפחי נפש ואני וישי הגענו הביתה בחמש בבוקר, מובסים ומותשים. למזלנו הצלחנו לא להעיר את אשתי כשנכנסנו. היא פשוט כבר הייתה ערה כי "מישהו בשכונה צרח כמו מטורף לפני חצי שעה". צחקקתי בהיסטריה ואמרתי לה שזה כנראה המשוגעים מהכפר השכן.

"נו, אז מה למדת מהצפייה במשחק עם אבא?" אשתי תחקרה את הילד למחרת.

מזה חששתי.
הילד הסתכל עליי, אני הסתכלתי עליו.

"ספורט זה חשוב, אבל הכי חשוב לשתות את הקולה אחרי שמסיימים את הבשר אחרת מתמלאים", הוא אמר לבסוף.

נו, יכול להיות יותר גרוע. ●

היינו בפצירה והייתי צריך לקנח את האף ולא היה לי טישו, אז לקחתי מהמפיות של המקום אבל תוך כדי הקינוח שכחתי שלקחתי מפית, ואז כשהורדתי את המפית חשבתי לרגע שהצלחתי לקנח בצורה מושלמת את המילה "בתיאבון". ולא היא

אם אילון מאסק באמת הצדיע במועל יד אז כל הטסלות הן אוטואנטישמיות

לא רוצה לצאת בהצהרות, אבל אני מתחיל לחשוב שכבר לא יפנו את חאן אל-אחמר

כשאשתי לא הרגישה טוב אז לקחתי אחריות על ארוחות לילדים ולמדתי מזה המון, הנה למשל הגבינה על השיש זה בכלל כוס חלב מהשבוע שעבר

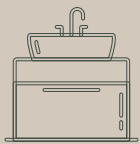
Elita

צמודי קרקע ביערות כפר ורדים

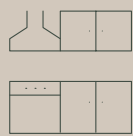

בונים קהילה חדשה בכפר ורדים בצמודי קרקע מפנקים ונהנים ממענקים בשווי עד- ₪100,000

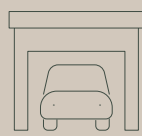
הפרויקט תוכנן בסביבת מגורים מושלמת ביערות כפר ורדים, המוקפת בנוף פראי ושקט. הפרויקט מציע קוטג'ים דו משפחתיים עם תכנון מודרני וחכם, המבטיחים איכות חיים וחיי משפחה מפנקים

פינת נטילת
ידיים

מטבח משודרג
עם כיור כפול

2 חניות
פרטיות

גינה גדולה
לסוכה מרווחת

סוויטת הורים
במפלס התחתון

אכלוס מייד ^{החל מ-}₪2,890,000

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

עלילות הברון פון-אונזערע

מי שחושב שנשיא בית המשפט העליון מונה במחטף לא חוקי, שיחשוב שוב. אתם הרי לא רוצים לקבל ממשפחת העליונים הצעה שאי אפשר לסרב לה

"הבעיה היא שהכתב פשפש..."

"פשפשים צריך למעוך".

"הוד מעלתו, זה לא נראה טוב בעיני הציבור".

"מי?"

"הציבור".

"לא מכיר".

הכול עניין של אווירה

"אולי כדאי שנחכה קצת עם ההכתרה", הציעו השופטים, "בינתיים נעשה קולות של בדיקה עד שהמשטרה תודיע שלא נמצא יסוד לחשד, תעצור את הכתבים הסוררים ותזרוק אותם לתא של ארי רוזנפלד".

"המשטרה כבר בדקה", הרגיע הברון.

"באמת? מת?"

"אתמול בבוקר, בין השעה 8:00 ל-8:01".

"דקה אחת?"

"אמרתי לכם, המשטרה בדקה".

"בכל זאת, אדוני, על חריגות בנייה כבר פסלנו רמטכ"ל, מפכ"ל, מנכ"ל, פקידים לרוב ועוד היד נטויה".

"תגידו מה אני נראה לכם, מפכ"ל? רמטכ"ל? אולי בעיניכם אני במעמד נחות כמו ראש הממשלה, שאסרנו עליו לעסוק בנושאים משפטיים בגלל כתב האישום שתפרה לו ההיא עם החריגות בנייה לכאורה... מה איתה באמת?"

"פרשה".

"חבל, היא דווקא התאימה בול למשפחה. או אולי אתם רוצים לומר שאני בזוי כמו המתנחלים האלה, שאנחנו מורים להרוס להם שכונות שלמות בכל פעם שמתעורר חשד שייתכן שמטר מרובע של אחד הבתים נבנה על אדמה שאולי פעם עמד עליה ערבי שהחמור שלו הטיל בה גללים. אני מתנחל בעיניכם?!"

"חס וחלילה".

"אז אל תדברו איתי על עבירות לכאורה. הרי לא יעלה על הדעת ששופט יהיה עבריין, לכאורה. משמע מכך ששופט לעולם לא מבצע עבירה, ואם מאן דהוא טוען בעזות מצח שהשופט לכאורה כן ביצע עבירה לכאורה, ברור מאליו שמדובר בעלילה שפלה של מכונת הרעל שמוזהמת את האוויר, לפיכך לית מאן דפליג שמדובר באווירה, לא עבירה. אמור מעתה: לא עבירת בנייה כי אם אווירת בנייה, אווירת ניגוד עניינים, אווירת נכאים שתשרה בבית המורחב לכאורה אם לא ימנו אותי מיד וללא דיחוי לנשיא בית המשפט העליון, ארכידוכס הלורד רוזן פון-אונזערע, אביר איכות השלטון ומלך מלכי המלכים של היכלי הצדק והוועדה הארצית לתכנון ובנייה".

שופטי בית המשפט העליון עמדו פעורי פה ועיניים ומחאו כף בהתלהבות. שוב הוכח שאין חריף ובקז וחכם וצדיק יותר מיעקב (יענקל) פון-אונזערע גולדנפראייר שלנו, שהוא ממש לא פראייר וכמה טוב שהוא עברת את השם לאמיר כדי להדגיש את אישיותו הענוותנית והנחבאת אל הכלים.

עוד באותו יום אסרה היועצת המשפטית לממשלה על היועצת המשפטית של הוועדה למינוי שופטים שממנים את עצמם לעסוק בטענות הסרק האוויריות לגבי האווירה בביתו של קיסר היכלי הצדק, והמועצה המייעצת והבלתי תלויה של סינדיקט המשפחה השולטתתתת התכנסה, והכתירה כצפוי את הברון פון-אונזערע לנסיך בית המשפט העליון.

זו הייתה הוכחה ניצחת לחזקתה ולצדקתה של המשפחה המגובשת, שתמיד יודעת להתכנס כאיש אחד סביב דמותו הסמכותית והמאחדת של אב המשפחה. כנאמר במקורותינו: "יִיָּקֹוּ לְמִשְׁפָּט, וְהִנֵּה מִשְׁפָּח".

כעת, בזכות שיטת הסניוריטי המעולה יכהן הנסיך העליון ארבע שנים ועוד קצת, שזה מספיק זמן לחשוב מה עושים כדי ששיטת הסניוריטי המטופשת לא תמליך אחריו את המשנה למלך הנוכחי, שאומנם כרע ברך בפני המלך החדש אבל לעולם לא באמת יהיה חלק מהמשפחה, בטח לא פון-אונזערע. למרבה המזל הוא מתנחל, בטוח ימצאו אצלו כמה עבירות בנייה שיפסלו אותו. ●

שיטת הסניוריטי מקובלת במשפחות אצולה מסורתיות כמו קפונה, קורליאונה ובג"ץ. אל קפונה

יעקב (יענקל'ה) אמיר (גולדנפראייר) היה שופט מצטיין שהתחבב על חבריו בזכות מזגו הנעים, פסיקותיו המבריקות ויחסו החם לארגונים פרו-פלשתיניים. "דלתנו תמיד פתוחה בפניכם", ביישר להם בענווה האופיינית לו, ואף הגניב להם במהלך הדיונים עצות מועילות כיצד לטעון באופן שישכנע את בית המשפט הנכבד להמליץ - רק להמליץ כמובן - למדינה להיעתר לעתירת העותרים לפני שבית המשפט יאלץ אותה לעשות זאת וחבל, כי הרי ידוע שבג"ץ לא כופה על המדינה דבר, רק מניח בפניה הצעה שהיא אינה יכולה לסרב לה.

שופטי העליון העריכו מאוד את יענקל המוכשר והעניקו לו את תואר האצולה "הברון פון-אונזערע", שפירושו: "הוא משלנו". שכן במשפחת העליונים, כמו בכל משפחה סציליאנית מוכבדת, ההיררכיה הפנימית נקבעת על פי שלושה קריטריונים: כבוד, נאמנות, ומחויבות בלתי מתפשרת לדרכו האקטיביסטית של ראש המשפחה. לכולם היה ברור שיום יבוא והוא, הברון הדגול פון-אונזערע, ימונה לנשיא בית המשפט העליון על פי שיטת הסניוריטי המקובלת במשפחות אצולה מסורתיות כמו קפונה, קורליאונה ובג"ץ.

אבל אז התרחשה תקלה בלתי צפויה. כלומר, ימים ספורים לפני כינוסה של המועצה המייעצת והבלתי תלויה (הידועה גם בשם "הוועדה למינוי שופטים שממנים את עצמם"), פרסם זב חוטם אחד שקורא לעצמו "עיתונאי" (ועוד עם כיפה על הראש!) כתבה מכפישת על הברון הידוע. על פי המידע בכתבה, השופט אמיר לא דיווח על ניגוד עניינים לכאורה לגבי נכס בבעלותו, שם ייצג אותו אחיו תחת שם נעוריו גולדנפראייר, בלי שהשופט הנכבד יסמור גילוי נאות בעת שהוא עצמו דן בתיקים הקשורים לעירייה שהטילה עליו קנס אבל אז לפתע פתאום חזרה בה, כמו שהיא תמיד עושה עם אזרחים מן השורה. זה ממש לא קשור לכך שהיא גילתה פתאום שמדובר בבן אצולה שלא כדאי להתעסק איתו אם אתה לא רוצה למצוא ראש של סוס במיטה שלך.

כולם עושים את זה

התגלית המרשיעה - סליחה, מרעישה - תפסה את פון-אונזערע בלשכתו המהודרת, בעת שהביט בבבואתו המשתקפת בראי והשתחוה לה. זאת אומרת הראי השתחוה. לפתע נשמעה דפיקה בדלת, ואל הלשכה נכנסו בזחילה שלושה שופטים עליונים, רועדים מפחד ונרעשים מהכבוד שנפל בחלקם לדבר פנים אל פנים עם העילוי הנשגב.

"סליחה, אדוני..." גמגמו השופטים.

"הברון הנעלה והמרומם, ממלא מקום והמועמד המובטח שאין עוד מלבדו לנשיא בית המשפט העליון!" הרעים השופט אמיר בקולו הענוותני.

"אדוני הברון... כבר קרא את העיתון? כתוב שם שאדוני נגוע בניגוד אינטרסים חמור וחשד לכאורה לקבלת טובות הנאה".

"נו?"

"זה נכון?"

"ברור", אמר אמיר בחוסר סבלנות, "אחרת לא הייתי מועמד לנשיאות בית המשפט העליון, נכון? מה אתם מתרגשים, כלנו עושים את זה".

"לאו דווקא", אמרו השופטים בוהירות, "יש מאיתנו שמקפידים לפעמים על ניגוד עניינים".

"בעיה שלכם", סיכם אמיר, "עוד משהו?"

ובזה תמה הפרשה התמונה על התמ"א של הכתב הטמא, וכולם היו עוברים לסדר היום אילולא קם כתב אחר (גם כן עם כיפה, איזו חוצפה) וחשף שכבוד הברון ביצע לכאורה באחוזות האצילית עבירות בנייה, ולא עוד אלא מסר בתגובה מידע לא לגמרי מדויק, כלומר לא שקרי - אצילים לעולם אינם משקרים - אבל קצת לגמרי הפוך מהאמת. וכאילו לא די בכך, אותו כתב פשפש ומצא שהברון פון-אונזערע דן לכאורה בתיקים לכאורה שעשויים לכאורה להטיב לכאורה עם אחיו לכאורה וזה נשמע רע, לכאורע, וחושף את האמת במלוא כיעורה.

"אני לא מבין מה אתם רוצים", תקף הברון את חבריו השופטים שחזרו ללשכתו ועמדו מבווישים בפניה, "מה, אני הראשון שפוסק לטובת קרובי משפחה? הרי כולנו משפחה אחת גדולה... טוב, חוץ מיוסף אלרון, וכולנו מחויבים לדאוג זה לזה ולהעסיק זה את ילדיו של זה כמתמחים. אז מה בדיוק הבעיה?"

"אני לא מבין מה אתם רוצים", תקף הברון את חבריו השופטים שחזרו ללשכתו ועמדו מבווישים בפניה, "מה, אני הראשון שפוסק לטובת קרובי משפחה? הרי כולנו משפחה אחת גדולה... טוב, חוץ מיוסף אלרון, וכולנו מחויבים לדאוג זה לזה ולהעסיק זה את ילדיו של זה כמתמחים. אז מה בדיוק הבעיה?"

שרים יחד לשובם

אור עמרמי ברוקמן

אברהם טל

נתנאל נגר

יום שלישי • ו' שבט • 04.02 • כיכר החטופים ת"א

מעגלי שיח עם משפחות החטופים | 19:00
שרים יחד לשובם | 20:00

- ביחד עד להשבת אחרון החטופים -

מטה המשפחות להחזרת
החטופים והנעדרים

תשפ"ה | 2025

למפעל חיים

לרב
יצחק לוי

כנסת 22
ירושלים
קבוצת בשבע
בסימן
ערבות הדדית

לאהרון עמרם

**לאקדמיה
לפרופ'
אדוארד יעקובוב**

בשבע

להרשמה ולרכישת כרטיסים חפשו בגוגל **'כנס יו**

אות החזון והמעש

תשפ"ה | 2025

למפעל חיים
למר
אברהם
דובדבני

פרס ירושלים

תשפ"ה | 2025

פרס ירושלים

תשפ"ה | 2025

למעורבות חברתית

צבי צויבל

פרס ירושלים

תשפ"ה | 2025

לחסד

לאברהם בטיטו

פרס ירושלים

תשפ"ה | 2025

לשירה עברית

לרחל שפירא

פרס ירושלים

תשפ"ה | 2025

להתנדבות

לשמאי קינן

כלכלת ישראל
איך משקמים וחוזרים
לפסים של צמיחה?

עסקת חטופים
מצוות פדיון שבויים
- האם בכל מחיר?

ביטחון תזונתי
כיצד דואגים לביטחון
תזונתי במדינה ריבונית?

הרבנות הראשית
לישראל
חזון מול מציאות

ימים שני - שלישי

כ"ו-כ"ז 24-25 שבת, תשפ"ה 02.2025

מלון vert, ירושלים

מנחה: יוני קמפינסקי, ערוץ 7

ערוץ 7

ירושלים 22 בשבע' או בטלפון 03-9185555

אוטו־דיקט

אחרי שגילה שחלק שלם בשולחן ערוך כמעט אינו נוכח בחייהם של שומרי המצוות, החל הרב אורי סדן בעבודה על פרויקט שאפתני של הנגשת דיני 'חושן משפט' ליהודי הפשוט. בספר שכתב גם תוך כדי מילואים בעזה הוא דן בסוגיות ההלכתיות של טסלה, מוסכניקים והשכרת רכב

יוני רוטנורג // צילום: שלומי יוסף

צולם במסך מאחורי תקווה

רהודי הולך למוסך. ממה הוא מפחד? שיגלו תקלה במנוע שתעלה לו עשרת אלפים שקלים ויותר. אולי שהמוסכניק יציל לרעה את תמימותו והדיוטותו בתחומי מכונאות הרכב, ו"יכניס לו את האלמנט" כלשון הגשש. עוד רעה תחת השמש, יאריך לו את הזמן ויאלץ אותו להתנייד יום או יומיים בתחבורה הציבורית. ממה הוא לא מפחד? מהקדוש ברוך הוא. כלומר, לא שאין הוא מפחד, אלא שאין הוא יודע שעליו לפחד. וכי מה עניין מוסך ליראת שמייים?

יש לשאלה הזאת תשובה. אפשר לנסח אותה באופן מפורט, על פני 252 עמודים, כפי שנעשה בספר 'אורות החושן' - דיני הרכב'. אבל אפשר גם בנוסח מקוצר, לעוברי דרכים, מפיו של מחבר הספר עצמו - הרב אורי סדן. "אנשים מוכנים להכניס את הקדוש ברוך הוא לנישיות בחיים", הוא אומר לי בסלון ביתו בקומה 13 בפתח תקווה, פרט שנשמע אוטורי אך יתגלה בהמשך כמהפכני. "ליהודי יש נישא של בית כנסת, נישא של המטבח והלכות הכשרות שבו, היהודי מוכן אפילו להכניס את הקדוש ברוך הוא לחדר השינה. אבל למקום אחד אנשים לא מוכנים להכניס את הקדוש ברוך הוא - לכיס. לא לעבודה, לא לבית המשותף ולא למדינה, שהם המקומות העיקריים של חייהם, איפה שהם מבליים את רוב זמנם ומשקיעים את רוב מרצם".

לרב אורי יש ביטוי קצת חריף כדי לתאר את הבור שנפער באורח החיים שהתקבל בציבור הדתי. "אנשים מוכנים לדיל שאומר: אני מקיים מצוות, אבל חי חיים חילוניים", כך בלשונו. "מערכת בתי המשפט משקפת את זה. כולם הולכים להישפט שם, ובעצם הם מוכנים להתוות את עיקר החיים שלהם על פי ערכים חילוניים".

כשבוחנים את המקורות, זה ממש לא צריך להיות כך. למען האמת, היחס הוא כמעט הפוך. עיקר המסה של העיסוק ההלכתי הוא בדיוק במקומות שהיום אנשים דתיים מעדיפים ליישר בהם קו עם התפיסה החילונית. "אתה מסתכל בשולחן ערוך, ספר היסוד של ההלכה שמקובל על כולם, כמה מתוכו מתעסק באנקדוטות הדתיות? אורח חיים ויורה דעה, שמבחינת כמות החומר זה פחות מחצי. חלק חושן משפט, לעומתם, שעוסק בחיים העסקיים והכלכליים של האדם, הוא כמעט חמישים אחוזים מהסימנים בשולחן ערוך. אם הקדוש ברוך הוא נתן לנו תורה מתוך דרישה שתתממש, הוא כנראה התכוון שזה יקרה בעיקר בחושן משפט".

יגידו לך אנשים שאלה הלכות לדיינים שצריכים לשפוט בין אדם לחברו ואין נוגעות ליומיום של האדם הפשוט.

"זה נכון שאירועים של מחלוקות צריכים להגיע ולהתברר בפני בית דין, אבל רוב המקרים לא מגיעים לשם. האדם צריך לדעת, בשביל יראת השמיים הפרטית שלו, מה אסור לעשות במכירת רכב, אילו נזקים הוא צריך לשלם ברכב ששכר או שאל מחבר, האם עליו לשלם במקרה שהמוסכניק הוסיף עבודה בלי להתיעץ איתו, ועוד הרבה נקודות כאלה שמתבררות בספר".

ממרחבי הגולן לקומה 13

עוד נגיע לספר עצמו ולדיני הרכב שעל כולנו לדעת, אבל לפני כן - ברכב כמו ברכב, כשכותבים יעד בווייז חשוב לבדוק את המסלול לפני שלוחצים "צא לדרך". הרב אורי סדן, בן 49, נשוי לשירית ואב לשמונה, התחיל את הדרך בתל אביב. הוא למד בכפר הרא"ה, אצל הרב נריה שהשפיע עליו מאוד כמחנך, וסיים את הלימודים בשיבה התיכונית כשהוא כבר מתבלט כאחד הלומדים הרציניים. לכן, כאשר שמע על יוזמה חדשה להקמת ישיבה בעיירה המרוחקת ירוחם והתעניין בה, הרב נריה הביע את מורת רוחו. "הוא רצה שאלך לאור עציץ", נזכר הרב סדן, "גם אבא שלי מאוד רצה, בעיקר בגלל שרוב הקהילה שלנו היה הרב מיכה הלוי, שלימד בשיבה. אבל

מה עושה שמיניסט שגם הרב שלו וגם אבא שלו אומרים לעשות משהו? בדיוק את ההפך. החלטתי שאני הולך לישיבת ירוחם".

הרב סדן היה בגרעין המייסד של הישיבה הדרומית, יחד עם עוד 35 חברים לשיעור.

"אנשים מוכנים להכניס את הקדוש ברוך הוא לנישיות בחייהם, אבל לא למקום אחד - לכיס". הרב אורי סדן

חיבורים בנושא חושן משפט כונו עד כה לדיינים, ולא הנגישו את ההלכות לאדם הפשוט. בית הדין לענייני ממונות 'גזית' - ארץ חמדה'

מדינה (גילוי נאות: גם כותב שורות אלה נמנה על לומדי מכון 'משפטי ארץ'). בחממות האלה מצא את עצמו הרב אורי מתעמק במחקר של תחומים הלכתיים יישומיים מול חוקי המדינה וההתנהלות בשוק המודרני, ומפיק פירות רבים. הראשון, כהמשך למאמרו על עובדי הקבלן, היה ספר עב כרס על דיני עבודה בעולם המודרני לאור ההלכה. הוא כלל, כדרך מחקריו של הרב סדן, התייחסות לנוהג המקובל בשלל נושאים בשוק העבודה כיום, לחוק הישראלי, ולהשתלבות שלהם בעקרונות שקבעה ההלכה. בהמשך פרסם ספר נוסף, באותו סגנון, על עבודת הרשות המקומית על פי ההלכה. אבל גם זה לא סיפק אותו. התחושה הייתה שהספרים הללו, עבי הכרס ומשופעי הדיונים ההלכתיים הסבוכים, נשארים בין אנשי המקצוע מהתחום התורני והמשפטי אבל לא מגיעים אל היהודי הפשוט. וזו הרי עיקר המטרה, כפי שהסביר לנו קודם. כך נהגה הרעיון החדש יחד עם אנשי המחקר של מכון 'משפטי ארץ': סדרה של ספרים, על פי נושאים, שתנגיש את הלכות חושן משפט ליהודי הפשוט שרוצה לחיות על פי ההלכה, בשפה נוחה ונגישה ובלי להאריך בכל הדעות והדיונים. השם שנבחר לסדרה הוא 'אורות החושן'.

"מאחורי הסדרה עמדה המחשבה שעם כל הכבוד להרבה עבודות בתחום המשפט העברי והדיינות, קהל היעד של כולן הוא הדיינים", מסביר הרב אורי. "בסוף לא קיים ספר שאומר לאדם הפרטי איך לחיות בתחום הממוני. אין סדרה כזאת. יש את השולחן ערוך, שהוא מאוד סבוך לקורא הממוצע, אבל כל הספרים הנגישים שעם ישראל נוהג להשתמש בהם לא מגיעים לחושן משפט. קיצור שולחן ערוך עוסק רק באורח חיים, גם המשנה ברורה. ספרים רבים אחרים על כשרות או טהרה נשארים בתחום הזה. אפילו פניני הלכה, שזו יציאה מהפכנית וז'אנר בפני עצמו שנוגע ברוב התחומים, לא הגיע לתחום של דיני ממונות".

פניני הלכה אכן היה המודל של הרב סדן

שעוסקת בסוגיות חברתיות וכלכליות בראי התורה. קראו לזה "בית מדרש חברתי", והוא התקיים בבית מורשה. רבים מהרבנים המובילים בשכבת הגיל של הרב סדן עברו בתוכנית הזאת. מתוך מגוון הנושאים שנידונו שם, תפס את הרב אורי נושא העסקת עובדי הקבלן. באותם ימים, לפני ההסדרה החוקית שנעשתה בעניין, סבלו עובדים אלה, שהגיעו מתחתית הפירמידה החברתית, מתנאים סוציאליים מחפירים שהותירו אותם בלי פנסיה ובלי זכויות בסיסיות. הדבר נידון בהרחבה בתקשורת ובכנסת, אבל קולה של התורה כלל לא נשמע בסוגיה, שבה יש לה הרבה מה לחדש. התורה הרי חשבה על האנשים האלה כמה אלפי שנים לפני שוועדת הכלכלה התכנסה לדון בכך. לרב אורי זה חרה, והוא החליט לצלול לנושא.

התוצאה של הלימוד המעמיק במקורות ההלכתיים שנותנים מענה לסוגיית עובדי הקבלן הייתה מאמר ראשון שפרסם הרב אורי בכתב העת 'תחומין'. המאמר פורסם אומנם אחרי הערות רבות ותיקונים של הרב אורי דסברג ז"ל, עורך כתב העת בזמנו, אבל אלה הם חבלי הלידה. ובכל מקרה, עשרות הסימונים האדומים וההערות הלא מתייפפות היו דמי לימוד זולים יחסית לערך שהפיק מהם הרב סדן. משם נפתח לו השער לעולם הכתיבה, בדרך למאמרים וספרים רבים.

החיבור משם למכון כת"ר, ובהמשך למכון 'משפטי ארץ', היה טבעי. שני המכוני עוסקים ביישום עקרונות הלכתיים מעולמות חושן משפט במציאות בת זמננו. מכון כת"ר בתחומים של כלכלה, ו'משפטי ארץ' בדיני ממונות והלכות ניהול

"אתה מסתכל בשולחן ערוך, ספר היסוד של ההלכה שמקובל על כולם, כמה מתוכו מתעסק באנקדוטות דתיות? אורח חיים ויורה דעה, שמבחינת כמות החומר זה פחות מחצי. חלק חושן משפט, לעומתם, שעוסק בחיים העסקיים והכלכליים של האדם, הוא כמעט חמישים אחוזים מהסימנים בשולחן ערוך. אם הקדוש ברוך הוא נתן לנו תורה מתוך דרישה שתתממש, הוא כנראה התכוון שזה יקרה בעיקר בחושן משפט"

מתחום החקלאות, שדרבנו אותו להשלים את הפער גם במקצוע התורני הזה, אך גם בשאלות ההלכתיות הרגילות והבעיות שרב קהילה נוהג לטפל בהן. כמתבקש, הרב סדן הביא איתו גם את הערך המוסף שלו, והקים במועצה הדתית בית דין לדיני ממונות, ששימש את כל תושבי רמת הגולן. אחרי שנים ארוכות וטובות, מצוות כיבוד הורים הובילה אותו לעיר פתח תקווה. מנחלה של דונם הצטמצמה המשפחה לדירה בינונית בקומה 13 במגדל פתח תקווה. ללמדך עד כמה גדולה היא מצוות כיבוד הורים.

התורה קדמה לוועדת הכלכלה

לצד הקריירה הרבנית האינטנסיבית שניהל, לרב אורי היה תת־עיסוק שהלך והתפתח עם השנים, עד שהפך לפרויקט הדגל שלו. הוא התחיל ממקום די צדדי. תוך כדי הלימודים בכולל ארץ חמדה, עבר הקול בין האברכים על תוכנית לימודים מיוחדת,

השיבה, בהובלת הרב אליהו בלומנצוויג, שילבה אידיאל של למדנות עמקנית ובלתי מתפשרת עם מעורבות חברתית בקהילה. מדי שבוע היו התלמידים מתנדבים ארבע שעות בשכונות של העיירה, דבר לא מקובל לחלוטין באותם ימים. בדיעבד הייתה זו החלטה מעצבת גורל שקיבל הרב סדן מבלי דעת. את צורת הלימוד שלו, השקפת העולם ודרך החשיבה קנה אצל רבו, הרב בלומנצוויג.

כחלק ממסלול ההסדר שירת בשירות קרבי בחטיבת גבעתי, ומיד אחרי השחרור שובץ במילואים לגדס"ר 261, התצורה המתמרנת של בית הספר לקצינים בה"ד 1, ובה שירת עד המלחמה האחרונה. עוד נחזור לזה בהמשך.

הפנייה בצומת שהובילה אותו אל הפרויקט שבו הוא עוסק היום, הגיעה כמה שנים אחרי מסלול ההסדר. הרב סדן חש מיצוי מסוים בישיבת ירוחם, והתחיל לחפש כיוונים חדשים להתפתח בהם בעולמות הלימוד. כולל 'ארץ חמדה', מוסד הדגל ללימוד דיינות בעולם הדתי־לאומי, קרץ לו. המצוינות, היוקרה, האתגר, עליית הרמה - זה מה שהוא חיפש בשלב הבא של לימוד התורה שלו. הוא התקבל לכולל, והתחיל לימודי דיינות ורבנות כשהוא מציג הישגים גבוהים לאורך המסלול. הכול הלך למישרין, עד שהגיע האירוע שטלטל אותו יחד עם כל הציבור הדתי־לאומי - הגירוש מגוש קטיף.

הרב אורי, אז אברך צעיר עם משפחה קטנטנה, החליט שהוא עובר עם כל המשפחה לגוש קטיף. הם התמקמו בגני טל, ושם הכיר את הרב גבי קדוש. רובד אחרי רובד נבנתה בו התובנה על חשיבותו של רב כמנהיג קהילה. הזרעים נורעו אצל הרב נריה, שלימד אותו כמה פרקים בהלכות התנהלות נבונה ומועילה עם תלמידים, נבטו אצל הרב בלומנצוויג והדגש שהוא שם על רגישות לקהילה שמסביב, והפרי הבשיל אצל הרב גבי קדוש שהוביל את קהילתו בצורה שהרשימה את הרב סדן מאוד בזמן משבר שאין כדוגמתו. כל כך הרשימה, שהפוך נפל: מכאן לא חוזרים לכולל אלא יוצאים למשימה כרב בתוך קהילה.

הרב אורי ביקש למצוא לו קהילה בעיר שבה נולד וגדל, תל אביב, אבל הרב מיכה הלוי שאליו פנה עדכן אותו בצער שאין די קהילות דתיות בעיר. עם זאת, הוא הפנה אותו לחברו הרב דוד סתיו, שבעיר הצעירה שבה הוא מכהן כרב, שוהם, דווקא יש ביקוש לרוח תורנית מרעננת. במשך ארבע שנים הוביל הרב סדן בשוהם מיזם של בית מדרש קהילתי, שפועל בהצלחה רבה עד היום. הפעילות הזאת הולידה כמה רבני קהילות, ושינתה במעט את הלך הרוח בעיר. במקביל, ניצנים ראשונים של מימוש ההכשרה הדיינית שלו החלו לצוץ. הרב אורי הקים ברמת גן סניף של רשת בתי הדין לדיני ממונות 'ארץ חמדה - גזית', ואף כיהן כמנהל בית הדין. אחרי ארבע שנים, הקול קרא לו: בוא לכהן כרב המושב נוב ברמת הגולן.

במשך 12 שנים כיהן כרב במושב נוב, ושם מימש את החזון והמחשבות שפיתח לגבי דמותו של רב קהילה. מטבע הדברים הגיעו לפתחו שאלות רבות

כשבא לכתוב את הסדרה המקבילה שלו על חושן משפט. "אמרת: אין פניי הלכה על חושן משפט, צריך להרים את הכפפה", הוא משחזר. "לכתוב את הסדרה שתכסה את חושן משפט לאדם מן היישוב". אלא שכאשר מדובר בהנגשה של חושן משפט ליהודי הפשוט, לא די בניסוח מחדש של הסימנים הרלוונטיים בשולחן ערוך. נדרשת עריכה מחדש של כל החומר, וזה למעשה האתגר הגדול בפרויקט השאפתני של הרב סדן.

נסכים. בעוד תחילת חלק אורח חיים צועדת על פי סדר היום של היהודי, הלכות שבת נותנות לו את כל הדברים שעליו לדעת לגבי שמירת שבת במקום אחד, וכך גם בעניין כשרות ויורה דעה, בחושן משפט המצב שונה בתכלית. המבנה של החלק הזה בשולחן ערוך עוקב אחר עקרונות בתפיסה ההלכתית, ולא אחר המפגש של האדם איתם ביומיום. הלכות שכירות, למשל, רלוונטיות לשור שבבעלותו של האדם, לבית שלו ואפילו לו עצמו. האדם, בחייו היומיומיים, פוגש את השור ולא את העיקרון של שכירות. הוא מבקש לדעת את כל ההלכות השייכות לשור במקום אחד: שכירות שלו, אבל גם נזקים שהוא גורם או נגרמים לו, האם מותר לו לייפות אותו לפני המכירה, מה הדין אם השאיל אותו לחבר והשור נפצע תוך כדי עבודה, ועוד. את המענה לצורך הזה נותן הרב סדן בספרי.

מוסכניק עם יראת שמיים

דוגמה אתם בוודאי רוצים, אז הנה אחת מני רבות. יש להניח שלא מעט מקוראי שורות אלה היו מעורבים פעם בעסקת מכירת רכב יד שנייה שהיה במצב מעט מפוקפק, וסיכמו על מתווה שמוכר בשם "as is", או בלשון הקודש: כמות שהוא. הדיל הוא כזה: המוכר, שאינו יכול להתחייב על תקינות המערכות ברכב הישן, מוכן להוריד סך מסוים במחיר תמורת התחייבות של הקונה לא לחזור אליו אחרי המכירה עם טענות על תקלות שהתגלו.

מה שלא יודעים, לרוב, שני הצדדים במכירה הזאת, הוא שהדיל הזה עלול להיות בעייתי מבחינה הלכתית, בואכה גזל. "כעיקרון, ההלכה אינה מאפשרת לקנות בדרך של 'כמות שהוא'", מסביר הרב אורי. "הקונה, גם אם הסכים לוותר על תביעה עתידית, נכנס כאן לבור שהוא לא יודע מה התחתית שלו. ההתחייבות שלו יכולה להיות מחילה על אלפיים שקלים של ממיר קטליטי, או על עשרת אלפים של מנוע. בהלכה זה נקרא

'מחילה בדבר שאינו קצוב', שכולם מודים שאינה נחשבת למחילה".

הרב אורי לא מגיע רק עם הבעיות, אלא גם עם הפתרונות. "מה שכן אפשר לעשות", הוא מייעץ, "זה לעשות את הדיל הזה ולתחום את המחילה של הקונה עד לסכום מסוים. כלומר, מגדירים את הסיכון עד לתיקונים בסך שיחליטו עליו, ואז הקונה יודע על מה הוא מוחל ויש למחילה שלו תוקף. אז זה הופך להיות כמו תמחור של סיכון, שזאת עסקה מקובלת וכשרה".

דוגמה נוספת. חיים בינינו מכונאי רכב. כן כן, אפשר לפגוש אותם גם מחוץ למוסך - בבית הכנסת, ליד גן הילדים או בשיבת חברים סביב גרעיני חמנייה מומלחים היטב וכוס של בירה בלי אלכוהול. לא מן הנמנע שבהינתן תקלה מסוימת ברכב, יבקש האדם מחברו המכונאי ש"יעיף מבט" על הרכב. מעשים שבכל יום. אבל כאן צריך לדעת שזהו שטח אפור מבחינה הלכתית, וצריך הרבה זהירות בניסוח ובכוונות.

"נניח שאותו מכונאי עושה ג'סטה וקופץ לעשר דקות לאותו חבר, נותן לו חוות דעת על הרכב, ולאחר מכן נגרם נזק לרכב כתוצאה מאותה עצה", מסביר הרב סדן. "למשל, הוא אמר לו שאין חשש למנוע, ואחרי נסיעה של כמה קילומטרים הוא התחמם והראש נשרף. המכונאי יכול למצוא את עצמו במצב לא נעים שבו על פי ההלכה הוא יהיה מחויב בתשלום הנזק שנגרם. ההלכה אומרת שאם אתה נחשב למומחה בתחום, סומכים עליך, עשו על פיך ומישהו נפגע - אתה נושא באחריות העצה שנתת. לכן, במקרים כאלה כדאי שהמכונאי יבהיר מראש, כשהוא בא לתת עזרה, שאין להסתמך על העצה שלו. זה יכול להיות מנוסח כך, או להגיד 'צריך לבדוק עוד' וכדומה, או ממש להתנות שזה על מנת שאין עליי אחריות. בלי זה הוא בצרה גדולה".

הספר 'אורות החושן - דיני הרכב' אינו מסתפק בקביעות ההלכתיות היבשות, ומוסיף - בדומה לאבטיפוס 'פניני הלכה' - הדרכות מוסריות בסוגיות בעולם הרכב. "מה שמאפיין את עולם המוסכים הוא היכולת הכמעט אין-סופית של בעל מוסך לרמות את הלקוח", מציף הרב אורי בעיה שמטרגרת את כולנו. "הלקוח אינו מבין

כלום ברכב, אז מה ימנע ממנו לרמות? התורה מציעה לבעל המוסך דרך להתמודד עם הפיתוי: דבר ראשון, חיזוק תחושת האחוה. היא אומרת 'אל תונו איש את אחיו', ולא בכדי היא משתמשת במושג את. אל תרמה את אח שלך. ככל שתחזק את תחושת האחוה - 'הלוך אב אחד לכולנו, מדוע נבגוד איש באחיו' - המוטיבציה תקטן. הדרך השנייה היא יראת שמיים. אור החיים הקדוש אומר על איסור אונאה שאין בית דין יכול לעמוד על הדבר, ולכן אחרי 'לא תונו איש את עמיתו' התורה מדגישה 'אני ה'', כי רק הוא יכול לבחון את זה. זה דבר שהמוסכניק צריך לשנן לעצמו כשהוא עושה חשבון עם הלקוח".

הלכות טסלה

הפרק האחרון בספר אומנם אינו נוגע לחיי היומיום של הקורא, אבל רלוונטי מאוד לחייו בעתיד הנראה לעין. מהפכת הרכב האוטונומי כבר דוהרת לה ברחבי העולם. כבר היום, עשרות אלפי

"מה שמאפיין את עולם המוסכים הוא היכולת הכמעט אין-סופית של בעל מוסך לרמות את הלקוח. הלקוח לא מבין כלום ברכב, אז מה ימנע ממנו לרמות? התורה מציעה לבעל המוסך דרך להתמודד עם הפיתוי: דבר ראשון, חיזוק תחושת האחוה. היא אומרת 'אל תונו איש את אחיו', ולא בכדי היא משתמשת במושג את. אל תרמה את אח שלך"

רכבים חדשים שנוסעים בכבישי ישראל מושפעים בהיגוי ובבלימה שלהם ממערכות ממוחשבות שמתבססות על חיישנים. בארצות הברית מבצעת חברת טסלה ניסויים ממושכים ברכבים בעלי אוטונומיה מלאה, בהצלחה לא מבוטלת. לא מן הנמנע שבעוד כמה שנים אנחנו נהיה אך עציץ נחמד ליד דוושת הבלם וההגה.

המהפכה הזאת נושאת איתה שאלות הלכתיות כבדות, שהרב סדן מתחיל בניסוח המענה להן בספר. "באוטומציה מלאה, שבה אני דן בספר, המערכת תצטרך לקבל החלטות מוסריות", הוא מסביר את הנקודה. "נכון להיום הנהג אינו מקבל החלטות מוסריות. הוא צריך למנוע כל תאונה, ואם קרו מקרים שהוא לא מצליח - זה אונס. הרכב האוטונומי, בשונה מהאדם שמוגבל בחושי, יודע בכל רגע נתון מה קורה סביבו. הוא יודע לבחור את האפשרות הטובה יותר. הוא יכול לבחור להתהפך, לסטות, לפגוע בהולך רגל או להתנגש חזיתית באוטובוס. המושג אונס אינו רלוונטי פה, ולכן בעצם המתכנתים שיושבים ומטמיעים את הקוד במערכת צריכים לקבל החלטות מוסריות. למשל, האם לשמור בכל מחיר על חייו של הנהג, ששילם כסף לחברה, על חשבון חייו של אדם אחר?"

להלכה יש עקרונות בשאלות האלה, ומדד הרווח של החברה הוא לא אחד מהם. "ההלכה תגיד להם שחיי יחיד מול חיי רבים - חיי רבים עדיפים. עוד היא תגיד: פעולת הריגה חמורה יותר וצריך להימנע ממנה, לעומת פסיביות שתגרום להרג שהיא בדרגה פחותה. עוד עיקרון שצריך להילקח בחשבון הוא 'דין ודף': מי שגרם לתאונה יש לו דין

בקשה מחבר שהוא מכונאי רכב לעשות טובה ו"להציץ" בתקלה עלולה ליצור בעיה הלכתית. אילוסטרציה

רודף ומותר להצילו בנפשו".

שאלות נוספות הן שאלות הנזק. "כל עוד הרכב האוטונומי לא נועד לשימוש חופשי והוא רק במסגרת פיילוט, ידוע לכול שהוא עלול להיות מסוכן ולכן תטיל עליו יותר אחריות", מסביר הרב סדן. "אבל ברגע שייגמר השלב הזה, והוא יוכרז כבטוח יותר מאשר רכב רגיל ויקבל תו תקן של משרד התחבורה, תתעורר לנו שאלה. אם יקרה מקרה יוצא דופן שהרכב הזה הזיק, את מי תחייב? את בעל הרכב לא שייך, כי הוא עשה כל שביכולתו למנוע נזק בכך שרכש רכב שנחשב לבטיחותי יותר עם תו תקן רשמי. גם החברה לא תתחייב, כי היא תוכיח שעברה את כל המבחנים ויצרה כלי רכב בלתי מזיק. לפי ההלכה, אכן יש דרגת אונס שבה מזיק פטור, וייווצר לנו מצב של רכבים שנוסעים בכבישי ישראל עם פטור גורף מתשלום על הנזקים שיגרמו. כנראה שבמקום הזה המדינה תידרש לקבוע תקנות, כמו השתת נזקים על היצרן. אפשרות אחרת היא שיחייבו את הנהגים בביטוח צד ג', בדומה למה שמחייבים היום בביטוח חובה. המדינה תצטרך לבחור את דרך הפעולה שלה כדי לבלום הפסדים".

הדפים הראשונים של הספר, עוד לפני התוכן עצמו, עמוסים בשמות של נופלים בקרבות מלחמת חרבות ברזל. עמוד אחד מוקדש לנופלי ישיבת ירוחם, עשרה במספר, והעמוד הבא אחריו, בצידו השני של הדף - לנופלי גדס"ר 6261, חבריו של הרב סדן לנשק ביותר מ-270 ימי המילואים שעשה ברחבי רצועת עזה.

"בשנה האחרונה לחתימת הספר הייתי רוב הזמן במילואים", אומר הרב סדן. "חלק מהספר נכתב בתוך עזה, באמצעים מאולתרים, והרוב ביציאות הקצרות בין כניסה אחת לשנייה. הקדשתי אותו לאחיי לנשק, וגם לנופלים מיישיבת ירוחם שהיא המקום שחינך אותנו לקחת חלק, להיות מעורבים ולשאת בעול. זה החינך שהוביל אותי להמשיך את ההתנדבות גם בגיל 49 עם שמונה ילדים".

תוך כדי הלחימה עבר הרב סדן קורס רבנים צבאיים וחזר ליחידה שלו, הפעם כרב הגדוד שעבר את אחד האירועים הקשים ביותר של הלחימה ברצועה - קריסת המבנה באזור הפרימטר, שבו נהרגו 21 לוחמים כתוצאה מטיל כתף שירה מחבל על בית שהוכן לפיצוץ. "נהרגו באירוע הזה חברי מהצוות שאני קיבלתי כוותיק בצוק איתן. אז הם היו הצעירים, ועכשיו הם הצוות הוותיק. זאת הייתה חוויה קשה מאוד".

כמה שבועות לאחר מכן, הרב אורי היה גם חלק מתהליך השיקום של פלחה"ן 6261. "כמו טייס שחייב לחזור לטוס אחרי התרסקות, גם אנחנו החלטנו להכניס את החבר'ה שנשארו בצוות למשימה של פיצוץ שכונה בפרימטר. הצטרפנו אליהם, אני והמ"פ לשעבר, בתור מלווים מבוגרים ובעלי ניסיון. פוצצנו שכונה, סיימנו את העבודה ויצאנו החוצה. ממש רגע לפני שהגענו לגדר, ראינו מסוקים נוחתים. מסתבר שהגדוד שאבטח אותנו נתקל, ונהרגו שלושה לוחמים. אחד מהם תלמיד ישיבת ירוחם. דמים בדמים נגעו. בתחילת הספר שלי הם נפגשים משני צידי הדף".

צילום: לירון מולדובן

פרופ' אבי לוי

70

נשוי לשמחה, אב לשמונה

תושב ניצן

נשיא המכללה האקדמית שאנן

התחלה// נולד במרוקו למשפחה חב"דית, הבכור מתוך עשרה אחים. כבר בתור ילד חווה התנכלות אנטישמית מהשכנים. "בכל פעם שהייתי הולך לגן או לבית הספר, היו מעיפים לי מהראש את הקסקט היפה שהוריי קנו לי". כילד בן שבע עלה עם משפחתו לירושלים. תחילה התגוררו במעברה, ובהמשך עברו לשיכון בקריית יובל, שם גדל.

אבא// הרב יהונתן לוי ז"ל. כבחור צעיר הצטרף ליישובת חב"ד שנפתחה בעיר מגוריו צפרו שבמרוקו. "בתוך זמן קצר הוא גויס להיות חלק מהצוות החינוכי של הישיבה. השליחות הראשונה שלו הייתה ללכת לעיירות שונות בהרי האטלס כדי לגייס תלמידים לישיבה. אני מעריץ את אבא שלי שנטע בנו את תחושת השליחות. מבחינתו, שליחות וחינוך אלה הדברים הכי חשובים, כנראה בגלל זה הם נדבקו בי. למרות שאני פרופסור לפיזיולוגיה, העיקר מבחינתי בחיים זה שאני מורה מחנך".

אמא// שושנה לוי (88). "אישה צדקת, קיבלנו ממנה בבית את האהבה, הנתינה והחסד. כשאבא היה עסוק בשליחות בחוץ, היא הייתה עסוקה בשליחות בפנים".

ספסל הלימודים// ביסודי למד בבית ספר חב"ד, ביישוב התיכונית עבר לבית הספר 'מרום ציון' בבית וגן, שבהמשך התאחד עם קריית נוער. "הייתי צריך להיאבק כדי לשרוד, בכל זאת הייתי ילד מהמעברה שנקלע לתוך חברה מבוססת. ברוך ה' אני שמח שעברתי את האתגר הזה בטוב".

החמצה רפואית// את הלימודים סיים בגיל צעיר יחסית, וכבר כשהיה בן 16 וחצי נרשם ללימודי רפואה באוניברסיטה העברית בירושלים. אך מכיוון שהיה צריך להביא איתו תעודת בגרות, וזאת טרם התקבלה בשל פרק הזמן הקצר מדי שעבר מאז השלים את לימודיו - איבד את מקומו בבית הספר לרפואה. "אחרי כמה חודשים שנשאיתי בבית, אבא שלי הציע שמכיוון שאני עוד צעיר מדי להתגייס, כדאי שאלך ללמוד הוראה. בהתחלה לא רציתי, אבל הזמן עשה את שלו".

מציץ ונפגע// לבסוף, כפשרה, נאות להתחיל לימודי הוראה במכללת ליפשיץ, עד הגיוס. "התאהבתי במקצוע. לא הבנתי איך לא הייתי שם מתחילת הדרך. אחרי סיום הלימודים לימדתי כימיה וביולוגיה בבית הספר הימלפרב בירושלים. שובצתי בכיתות י"א-י"ב, כשהייתי גדול מהתלמידים רק בשנים בודדות".

תותח AI// בין לבין התגייס לצה"ל ושובץ בחיל התותחנים. ה-8200 של חיל התותחנים באותה תקופה היה לעבוד על תותחי 155 או 175, אבל על המחשב, כי באותם ימים צה"ל קיבל מחשבים לתותחים. כך שאומנם שירתי בתותחנים, אבל לא הרמתי פגזים אלא התעסקתי במחשב שבתוך התותח".

מחנך// חיידק השליחות שפיעם בו הוביל אותו דרומה. "הגעתי לנתיבות עוד לפני החתונה. הייתי כמעט בכל תפקיד חינוכי אפשרי: הייתי מחנך כיתה, הקמתי מגמה ביולוגית והייתי סגן מנהל בית ספר בקריית החינוך עזתה, כיום שדות נגב".

החצי השני// שמחה לוי, ירושלמית במקור. "היא הקריבה את הקריירה האישית

אותנו לשם, עברנו שם את התקופות הקשות ביותר, ואז היא הפקירה אותנו ובגדה בנו. עדיין יש לי צלקת ליד העין מאבן שחטפתי. כמחנך, היה לי קשה ללמד את החשיבות בשמירה על החוק במדינה, כשיש קונפליקט כזה גדול. אבל אנחנו לא מתייאשים, נמשיך לבנות ולהתפתח".

סגירת מעגל// במקביל למעבר לגוש קטיף, המשיך להתפתח מקצועית. סיים בהצטיינות תואר ראשון בביולוגיה, המשיך לתואר שני, תואר שלישי ופוסט-דוקטורט בבית הספר לרפואה באוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע, כאשר עבודת הדוקטורט עסקה בנושא פיזיולוגיה של בעלי חיים, "לא במסלול רופא, אלא במסלול חוקר. אם בגיל שש עשרה וחצי לא הגעתי לבית הספר לרפואה בגלל בעיה טכנית, בסוף את ההתפתחות המקצועית שלי עשיתי דווקא בבית הספר לרפואה".

חותם דרומי// עוד לפני שסיים את הדוקטורט, לימד בסמינר למורות שהיה באותם ימים בנתיבות. לאחר שהסמינר נסגר מסיבות שונות, פתח אותו מחדש כמוסד אקדמי להכשרת מורות, המכללה האקדמית חמדת הדרום, היחיד במחוז הדרום, ושימש כנשיא שלו במשך עשרים וחמש שנה. "עד אז לא היה מוסד אקדמי דתי לחינוך בכל מרחבי הנגב, מיבנה ועד אילת. רוב רובם של אנשי החינוך באזורים הללו למדו בחמדת. ברוך ה' הטבעתי את חותמי על מערכת החינוך הדתית

שלה לטובת הקריירה שלי. במקום להישאר בירושלים ולהתפתח, היא הסכימה ללכת אחריי בארץ לא זרועה וגידלה משפחה לתפארת. אחרי החתונה הבטחתי לה שאנחנו נשארים שנה אחת ואחר כך נחזור לירושלים. בפועל, נשארו בנתיבות תשע שנים".

הנחת// שמונה ילדים: מירב (48), מיכל (46), שירה (44), חיה (42), משה (41), אושרית (38), מור (35) ואחינעם (33). "חמשת הגדולים מתגוררים גם הם בניצן".

אל הגוש// אחרי תשע שנים בנתיבות, הדרמה המשפחה הצעירה עוד יותר - לגוש קטיף, והתגוררה בו במשך עשרים וחמש שנה, עד הגירוש. "כשממשלת המערך הכריזה על הקמת יישובי גוש קטיף והזמינה משפחות צעירות להצטרף, היה לנו ברור שאנחנו אורזים הכול ומגיעים. בגלל שעסקתי בחינוך, פחות התאים לנו יישוב חקלאי שדרש משרה מלאה בתחום, לכן הצטרפנו ליישוב קהילתי, נווה דקלים, שם בנינו את ביתנו ונולדו ילדינו".

הגירוש// "הכאבים בגוף, בנפש ובלב עדיין נוכחים למרות השנים שעוברות. יש כמובן את הכאב האישי-משפחתי, גידלנו בגוש קטיף משפחה לתפארת והקדשנו לו את השנים הכי טובות, ואז יום אחד זרקו אותנו מהמקום שהשקענו בו כל כך הרבה, גם פיזית וגם כספית. מעבר לכך, חוויתי אכזבה עמוקה גם כאדם וגם כמחנך. מדינת ישראל שלחה

בדרום. כיום אני עושה זאת בצפון".

פנסיה// כבר כשהיה בן חמישים הודיע לכל הגורמים על כוונתו לפרוש בגיל שישים וללכת לעשות לביתו. "כל השנים שהייתי נשיא לא יכולתי לעסוק במחקר. כשסיימתי, חזרתי למדע ולמחקר. יחד עם שני חברים, פרופסורים מאוניברסיטת בן גוריון, ערכתי מחקר שהתעסק בפיתוח חומרים שלקוחים מקנאביס. הקמנו סטרטאפ, השקענו בזה כסף וזה התחיל להתפתח. במקביל, חזרתי ללימוד תורה והשקעתי יותר זמן באשתי ובילדים".

נקרא לדגל// יום אחד קיבל טלפון מחבר ותיק, ד"ר ערן לוינון, שעבד במכללת שאנן. "אנחנו צריכים אותך", הוא אמר. "עניתי לו שסיימתי. נתתי את חלקי די והותר. הוא לא הרפה, לבסוף החלטתי ללכת ולראות במה מדובר. פרופ' יחיאל פריש, שניהל את המוסד והיה הנשיא שלו, החליט לסיים את תפקידו מסיבות אישיות והתבקשתי למלא את מקומו. כרגיל, אשתי הכריעה את הכף לנצל את ההזדמנות ולהטביע את חותמי גם על מערכת החינוך בצפון, מרמת הגולן ועד בית שאן".

חיים כפולים// "מרכז החיים המשפחתי שלנו נמצא בניצן, ומרכז החיים של העבודה נמצא בחיפה, לכן שכרנו שם דירה שבה אנחנו מתגוררים במשך השבוע. בעצם יש לנו בתים כפולים עם בגדים, אוכל והכול.

במגרש הביתי

סדר היום מתחיל בחמש וחצי בבוקר וכולל לימוד, תפילת שחרית, קפה או ארוחה עם האישה ויציאה לעבודה. "אי אפשר לדעת מתי היום ייגמר. בימי שישי אני קם מוקדם יותר - בחמש בבוקר, ולאחר הלימוד והתפילה כבר שבע שנים יש לי חברותא קבועה בקיבוץ זיקים. אחר כך חובר להכנות לשבת."

"גולת הכותרת של השבת אצלנו זה הביחד המשפחתי עם הילדים והנכדים. אין שבת שאנחנו לבד, לפחות אחד או שניים מגיעים עם הנכדים. לפעמים אנחנו אצלם. שבת כוללת סעודות ארוכות, שיחות עומק ולימוד תורה."

"אוהב פיוטים, שירי ארץ ישראל ואת הזמרים הצעירים כמו חנן בן ארי וישי ריבו. שנים רבות הייתי מכור לשירי חווה אלברשטיין. יש לי תקליטים שלה, אני עוד מחזיק פטיפון כדי שאוכל לשמוע אותם."

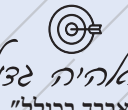
"אבא שלי. הוא ידע למצוא את האיזון בין אהבה וסמכות הורית, וליצור תמהיל שיוכל לגבש את האישיות שלי. זה נתן לי הרבה תכונות של מורנטור."

"שאזכה לראות שהשבט האישי שלי ממשיך להתפתח ולבנות בעצמו שבט כזה על אדני התורה והמצוות ולראות דור ישרים מבורך."

"הגיל, הזקנה."

"אברך בכולל."

בדרך כלל אנחנו מגיעים לחיפה במוצאי שבת ונשארים בה עד יום רביעי בערב. לקראת שבת אנחנו חוברים דרומה למשפחתנו."

מורנטור // "לא לכל אחד יש הזדמנות לחיים שניים ולממש חלומות ורעיונות שלא הספיק בחיים הראשונים. החלטתי שלא אעשה עוד מאותו הדבר, ולקחתי על עצמי לעבוד על שינוי הפרופיל של המחנך הדתי בעשור הבא. לפתח פרופיל של מורה שמונע מאהבה, מכיל, בנוסף להיותו איש דעת. הסתערנו על הדיגיטציה, הבינה המלאכותית והתמקצעות אקדמית מוגזמת, ושכחנו שכדי להיות מורה מחנך צריך להיות בעלי זהות וערכים. כך עלה הרעיון של 'מורנטור' - מורה שהוא מנטור. זה עובד מצוין. זה לא היה קל ודרש מאיתנו לעשות אינספור שינויים, אבל ברוך ה' אנחנו כבר מתחילים לראות פירות."

מתפרסים // לאור ההצלחה, וגם בעקבות המלחמה, עלה הרעיון להקים תנועת מורנטורים ארצית. "מטרת העל שלה היא לשמר את תחושת האחדות שהחלה בפרוץ המלחמה. היא לא מפרידה בין שמאל לימין, דתיים לחילוניים, עירוניים לכפריים. כל מי שיכול לתת למישהו אחר קצת מחלקת האלוקים הקטנה שלו, בעזרה ותמיכה - מוזמן להצטרף לתנועת המורנטורים שלנו."

אם זה לא היה המסלול // "הייתי רופא בכיר."

בס"ד

נועל'ה בשרון

כשאוכל ואהבה נפגשים עם הציונות הדתית

נועל'ה מתחם האירועים של הציונות הדתית

ארועים עד 800 איש

מהרו לסגור!
נפתחו
תאריכים חדשים
לקראת ל"ג בעומר
נועל'ה הבית של
הציונות הדתית

ביחד נשמח. ביחד ננצח!

אנו מברכים את
לירי אלבג, דניאלה גלבוע, נעמה לוי וקרניה ארייב
בברכת ברוכות השבות
ומצפים לראות את שאר אחינו חוזרים הביתה

1000 חוות דעת לא טועות

משעול גיל 1 כפר סבא

להזמנות: יורם 054-7009111

חפשו בפייסבוק נועל'ה אירועי בוטיק בשרון
Noale-events.co.il

חנה קטון
chanakatan@gmail.com

בתינו הומים מתינוקות

כול, התחוללה מהפכה של ממש במחלקות היולדות. בבית החולים הדסה בירושלים הנצורה נשים ילדו על מזרנים בפרוזדורים כי לא היה מקום במחלקה. וכך סיפרה לי פעם מטופלת קשישה על התקופה שאחרי מלחמת ששת הימים. היא הייתה אז אחות במחלקת יולדות, והמחלקה הייתה כל כך עמוסה שנאלצו לשכן שתי יולדות במיטה אחת. "אבל אף אחת לא התלוננה", היא סיפרה, "להפך, הייתה אווירה של שמחה ואופטימיות באוויר. כאילו כל תינוק שנולד הוא עוד הוכחה לניצחון החיים". אחרי מלחמת יום הכיפורים שגבתה מעם ישראל כמעט 2,700 הרוגים, זכינו לגל גדול של לידות במדינה, וכך גם במלחמת המפרץ. אני ילדתי אז את הילד השמיני שלי, וזכורה לי הצפיפות הנוראית במחלקה. לולא הייתה לתינוק שלי צהבת ילודים, גם אני הייתי מתעופפת הביתה אחרי 48 שעות.

גם היום, כאשר המלחמה עדיין לא הסתיימה, מדווח משרד הבריאות על 'בייבי בום' חדש. אבל לא צריך את משרד הבריאות. בביקור אקראי בחדרי הלידה, במחלקות התינוקות והפגיות ובמחלקת יולדות בבתי החולים בירושלים, ניתן להתרשם מהצפיפות הבלתי נסבלת כאשר יולדות שוכבות במסדרונות, המיילדות נופלות מהרגליים וכך גם האחיות במחלקות. וכל זה כאשר יש ציבור שלם שעשה יותר מ-200 ימי מילואים, כך שהיולדות הללו בחלקן הרו בזמן מלחמה ועברו את ההיריון לבדן, ועל זה הן ראויות למדליות.

חיים מתוך המצר. כאז במצרים כן גם היום. בהולדת ילדים אנחנו בונים שותפות בינינו ובין ריבוננו של עולם. חז"ל אומרים שכל המקיים נפש מיישראל כאילו קיים עולם מלא. כמה חיילים צדיקים אכן עסקו ועוסקים מדי יום, מדי שעה, במשך יותר משנה, במצווה החשובה הזאת. והדברים נכונים במידת מה גם לזוג שמחליט להוסיף נפש, לגדל אותה, לחנך אותה ולהכניס אותה גם לחיי העולם הזה וגם לחיי העולם הבא. ועדיין זה תמוה - למה דווקא בזמנים של דחק? אולי זה הרצון להוסיף חיים כתשובה לחיים הרבים שנגדעו? מניסיוני כרופאת נשים, אין היגיון בהחלטה להביא ילד לעולם. זה דיבור של הלב.

יש משהו עמוק בנפש האנושית שדוחף אותנו להוסיף חיים מתוך המצר. הפסיכולוגים קוראים לזה "אינסטינקט ההישרדות הקולקטיבי". כשהמוות מרחף באוויר, החיים צועקים בקול רם יותר. זה קרה אחרי השואה, כשהניצולים הקימו משפחות ענפות. זה קרה אחרי מלחמת העצמאות, כשבתי היולדות היו מלאים עד אפס מקום. וזה קורה גם עכשיו. אגב, יש לזה גם הסבר ביולוגי מרתק. בזמן לחץ ומתח, הגוף מייצר הורמונים שדווקא מגבירים את הרצון לקשר ואת הפוריות. יש גם את הפן החברתי של התופעה. בתקופות משבר אנשים מרגישים צורך להתחבר, להתקרב, לחזק את התא המשפחתי.

יש במרפאה שלי אלבום תמונות מיוחד. בכל פעם שנולד תינוק מלחמה - כך אני קוראת לתינוקות שנולדו תשעה חודשים אחרי מלחמה - אני מבקשת מההורים תמונה. יש שם תינוקות ממלחמת המפרץ, ממלחמת לבנון השנייה, מצוק איתן וממלחמת משיב הרוח. ולכל אחד מהם יש סיפור מיוחד. ●

איור: עדי דוד

סיפרה לי פעם מטופלת קשישה על התקופה שאחרי מלחמת ששת הימים. היא הייתה אז אחות במחלקת יולדות, והמחלקה הייתה כל כך עמוסה שנאלצו לשכן שתי יולדות במיטה אחת. "אבל אף אחת לא התלוננה", היא סיפרה, "להפך, הייתה אווירה של שמחה ואופטימיות באוויר. כאילו כל תינוק שנולד הוא עוד הוכחה לניצחון החיים"

בייבי-בום במצרים. לא צפיתי בסדרה 'בייבי בום', אבל את ההווי של חדרי לידה עמוסים עם סיפורים מרגשים אני מכירה מהתקופה הארוכה שבה עבדתי בחדר לידה. עד היום כשאני נזכרת בלילות הארוכים רוויי האדרנלין שבהם עסקתי במיילדות כחלק מההתמחות הארוכה ברפואת נשים, יש בי געגוע לחוויות שאפשר לחוות רק שם. גם בימים כתיקונם חדרי הלידה עמוסים מאוד, במיוחד בעיר הקודש, וחסרים תקנים לרופאים ומיילדות. בשנה האחרונה התופעה הלכה ותפחה לממדים הריוניים.

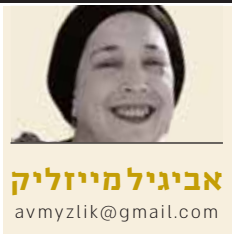
המושג 'בייבי בום' בא לתאר תופעה של ריבוי גדול של לידת תינוקות במקום ובזמן מסוימים. מתברר שבדרך כלל תופעת ה'בייבי בום' קורית בעקבות מלחמות, למרות שהיא תוארה גם לאחר רעידת אדמה. התופעה הראשונה של התופעה הייתה במצרים, כאשר עם ישראל פרה ורבה מאוד למרות העבדות והעינוי, ונולדו שישה בכרס אחת - תופעה על-טבעית של לידת שישיות ששרדו ללא תמיכה של צוות פגיה מומחה ומכשור מתקדם. חידה מיילדותית, אבל עם ניסים לא מתוכננים. וכך יצאו שישים ריבוא ממצרים.

ילדי התקווה. אך התופעה הזאת אינה מוגבלת לעם או לדת מסוימת. תשעה חודשים אחרי רעידת האדמה הגדולה שאירעה בטורקיה בשנת 1999 נרשם גל לידות חסר תקדים. הרופאים קראו לתינוקות האלה "ילדי התקווה". כנראה שכאשר האדמה רועדת מתחת לרגליים, אנשים מחפשים משהו יציב להיאחז בו. אחרי מלחמת העולם השנייה נולדו כל כך הרבה תינוקות, שהם זכו לכינוי המפורסם "דור הבייבי-בום". בעוד אירופה הייתה מרוסקת לחלוטין, קרה דבר מופלא: פתאום, כאילו ביד מכוונת, התחילו להיוולד המוני תינוקות.

400 אלף חיילים אמריקאים נהרגו במלחמת העולם השנייה, מספר עצום, יותר ממספר החיילים האנגלים שנהרגו במלחמה, למרות שהאנגלים נלחמו חמש שנים והאמריקאים רק בשנה האחרונה של המלחמה. בשנים שאחרי מלחמת העולם עלתה הילודה בארצות הברית באופן מדהים: 76 מיליון תינוקות נולדו בין השנים 1946-1964, דבר שהשפיע על כל תחומי החיים במדינה. נוצר עומס אדיר על בתי החולים, בדגש על מחלקות היולדות והתינוקות כמובן. בהמשך נוצר עומס על מוסדות החינוך לגיל הרך ועל מערכות התמיכה הבריאותיות והחברתיות, היה צורך דחוף בדירות גדולות יותר, שגרם לפרץ של בנייה מהירה וזולה יחסית, ועוד.

תופעה זו קרתה לא רק באמריקה העשירה, אלא גם בארצות אירופה שקמו מתוך האפר. מספר התינוקות שנולדו שבר שיאים והכריח את המדינות שניסו להשתקם להקדיש מאמצים ואמצעים רבים לצורכי הדור החדש שנולד. בזמן המלחמה הקרה, כששתי המעצמות איימו להשמיד זו את זו בנשק גרעיני, שני הצדדים חוו ילודה המונית. ה'בייבי בום' של סוף שנות ה-40 ושנות ה-50 של המאה ה-20 בא לידי ביטוי בצמיחה כלכלית מהירה. התינוקות הללו נהיו אנשים בוגרים שפיתחו את ארצותיהם באופן מרשים, והיום הם סבים וסבתות.

יולדות בפרוזדורים. אחרי מלחמת העצמאות, כשמדינת ישראל הצעירה עוד הייתה מוקפת אויבים וחסרת

פתאום נולדה

באמצע יום כבד ואפרורי קיבלתי תפנית לא צפויה בעלילה. שכנתי, שהתכוונה לנסוע ללדת לבדה, העניקה לי חוויה שרוממה את רוחי עוד הרבה אחר כך

היא כבר כעסה. בכל זאת התחננתי אליה שתבוא. "היא הרגע הגיעה, אין מה להילחץ", ענתה לי המיילדת, אבל אני ראיתי על ליבי שזה לא המצב ופשוט לא ויתרתי. בסוף, בחוסר רצון בולט, המיילדת הסכימה לעזוב את שאר הנשים שהמתינו בתור ולבוא איתי, כשהיא ממלמלת לעצמה שאני יוצרת לחץ מיותר. "יש זמן, אני לא מבינה על מה ההיסטריה", הספיקה לומר עד שהגענו לליבי.

אבל ברגע שראתה אותה המיילדת, היא החווירה ועצרה את הקיטורים, בדיקה קצרה והיא מיד סגרה את הווילון מסביב למיטה. "את בלידה!" קבעה המיילדת, וכעבור לא פחות מחמש דקות הגיעה לעולם תינוקת חדשה ומתוקה במיוחד. לא הספקנו להירשם, לא לעבור לחדר לידה. כך, בחדר ההמתנה לקבלה, נולדה הבת של ליבי. ואני, שזכיתי להיות עדה לכל זה, כל כך שמחתי שהתעקשתי לנסוע איתה. הרגשתי מלאת הודיה לה' על שזכיתי להיות חלק בחוויה המופלאה הזאת של הלידה - נס קבוע שכולנו כל כך רגילים אליו, ועדיין לראות אותו בעיניים זה פשוט מרגש. כל היום למחרת הייתי בהתרוממות רוח עצומה, והרגשתי שקיבלתי הרבה יותר ממה שנתתי. ●

קצת, אבל ראיתי שגם הוקל לה. מיהרתי לדירה כדי לארגן לי תיק עם כמה דברים, וכעבור דקות אחדות, כשהאמבולנס הגיע, עלינו עליו שתינו. כך מצאתי את עצמי פתאום באמצע החיים דולה בהתנדבות, מלווה של יולדת בלי שציפיתי לזה לרגע.

מה הלחץ?

לכל אורך הדרך ראיתי שהלידה מתקדמת בקצב מהיר ביותר, וממש חששתי שלא נספיק להגיע בזמן. אבל לבית החולים יש קצב משלו, במיוחד בחדר לידה. קודם יש חדר קבלה ומיילדת שראתה כבר כל כך הרבה נשים, והיא פשוט הושיבה אותנו במיטה וביקשה שנמתין עד שתסיים לבדוק יולדות נוספות שהמתינו בתור.

"אביגיל, בבקשה תלכי אליה ותגידי לה שאי אפשר להמתין", התחננה ליבי, וכך עשיתי. אך המיילדת לא התרגשה מהבקשה שלי ואמרה שבעוד כמה דקות היא תבוא, ברגע שתתפנה. כך מצאתי את עצמי הולכת פעמיים הלוך וחזור בין ליבי ובין המיילדת העמוסה עם יולדות אחרות, עד שבפעם השלישית

היה לי יום קצת עייף, קצת כבד, מצב רוח לא מדהים, שקיבל בפתאומיות תפנית לא צפויה בעלילה. חזרתי הביתה עם שקיות של קניות, וכשיצאתי החוצה מהרכב ראיתי את ליבי, שכנתי החביבה, יושבת על גדר הבטון שבקצה החנייה ונראית חיוורת ביותר. "הכול בסדר, ליבי?" שאלתי.

"כן", היא חייכה אליי חיוך קצת מוזר. "אני פשוט מחכה לאמבולנס שייקח אותי לבית החולים ללדת".

"מה??? שאלתי בהלם. אבל ליבי המשיכה לשוחח איתי בשקט, כאילו מדובר בעניינים רגילים של יום יום. "בעלי נשאר עם כל הילדים בבית ואין מישהו אחר שיכול לבוא איתי. אבל לא נורא, זה בסדר. אני אסתדר. רגע... יש לי ציר!"

הסתכלתי סביבי, מקווה לפגוש מישהי שתעזור לי לדעת מה הדבר הנכון לעשות, אבל כשהסתכלתי על השכנה שלי, יושבת שם על הגדר ונראית כל כך קטנה פתאום, לא יכולתי לחשוב שהיא תיסע לבד לבית החולים. אז עשיתי כמה טלפונים, ביטלתי תוכניות, הודעתי לבני הבית שכנראה איעדר לכמה שעות - והבהרתי לליבי שאני נוסעת איתה. היא אומנם ניסתה להתנגד

קרקר חומוס ללא גלוטן עם מארח פלפל שווקה

הקרקרים האלה כל כך טעימים שקשה להפסיק לנשנש אותם. הם בלי גלוטן, עשירים בחלבון ופשוט כיף של דבר. ויחד עם הממרח הטעים הזה זו ממש חגיגה. כמובן שאפשר להכין אותו גם מפלפל אדום רגיל, אבל פלפל השווקה המוארך מוסיף לממרח עוד רובד של טעם עשיר ומיוחד.

לקרקרים:

- רבע כוס זרעי פשתן
- רבע כוס מים
- 2 כפות מים שחור
- כוס קמח חומוס
- (אפשר גם קמח עדשים כתומות)
- כף דבש או סילאן
- כפית מלח הימלאיה ורוד
- רבע כוס שמן זית
- חצי כוס מים
- רבע כוס שקדים טחונים

- רבע כוס זרעי חננייה
- רבע כוס קורנפלוור

למארח:

- 4 פלפלי שווקה אדומים
- (או רגילים)
- 3 שיני שום
- 3 כפות שקדים טחונים
- שליש כוס שמן זית
- מלח ופלפל ומעט לימון

מכינים את הקרקרים: שמים את כל החומרים בקערה, מערבבים ולשים מעט לקבלת בצק אחיד ולא דביק. מעבירים למקרר לרבע שעה.

מוציאים ומחממים תנור לחום של 160 מעלות. מחלקים את הבצק לשני חלקים. משמנים מעט בשמן זית נייר אפייה ומשטחים עליו את מחצית הבצק. מניחים עוד נייר אפייה מעל הבצק ומרדדים עד לקבלת עלה דק ככל האפשר. חותכים לפסים או משולשים. מכינים באותו אופן גם את החצי השני. אופים תבנית אחת במשך 15-20 דקות, עד להזהבה קלה של הקרקרים, ואחריה אופים גם את התבנית השנייה. מצננים ושומרים בקופסה סגורה.

למטבל: מעלים את חום התנור ל-180 מעלות. מניחים את הפלפלים על תבנית התנור ויוצקים עליהם 2 כפות שמן זית. אופים במשך 20 דקות, או עד שהפלפלים זהובים ורכים. מוציאים ומעבירים לשקית לרבע שעה. קולפים את הפלפלים מהקליפה הדקה, מעבירים למעבד מזון, מוסיפים את שאר החומרים וטוחנים לממרח חלק ואחיד. טועמים, מתקנים תיבול ושומרים במקרר עד להגשה.

רובע היובל

לחיות את כל העולמות
בירושלים

ההדמיה להמחשה בלבד

עכשיו בתנאי PRE-SALE

₪ **2,560,000** החל מ-

מתחם אינטימי ושקט בירושלים, בשכונת קריית יובל המתחדשת, מוקף במרחבים ירוקים ובו חמישה בניינים חדשים הנמצאים במרכז השכונה התוססת. דירות בנות 2.5-5 חדרים, דירות גן ודירות פנטהאוז במפרט עשיר ומתקדם וכולן נהנות ממרפסות או גינות.

LEVY | גיא &
דורון

קדמת היובל
מומחים בהתחדשות עירונית

*9295

g-dlevy.co.il